

ØYSTEIN IMSEN, DIGITALPEDAGOG

Om: tvangsbruk av teknologi og fremtidens skole

– Hold app–

iPad-prosjektet i Bærum handler mest om omdømmebygging mener Digitalpedagog og tidligere Bærums-lærer, Øystein Imsen.

– Bærums politikere bestemte denne uken at ytterligere ti skoler skal bli en del av deres store iPad-prosjekt neste år. Det må vel glede en digitalpedagog?

– Tja. Som selskap som leverer utdanning av skolefolk i teknologi og metode, og som underleverandør av Alte som har rammeavtalen med Bærum kommune, kan det bety muligheter for oss. Men vi er mest interessert i at alle som jobber inn mot skolen gjør det seriøst og at vi forankrer utviklingen av skolen i et bredere samfunnsperspektiv. Innføring av teknologi handler om noe annet enn nettbrett. I mange tilfeller, særlig når budskapet kommer fra teknologisisden, ser vi at det vises til forskning som påstår at bruk av teknologi gir bedre resultater. Det er snarere en sammenblanding av forskning og markedsføring.

– Noen sminker sannheten for å få sine dingser inn i skolen?

– Ja. Man kan ikke måle læringseffekten av implementeringen av teknologi. Vi kan se at elever blir mer motiverte og gladere av få slike verktøy, men den motivasjonseffekten vil nok også forsvinne over tid. Derimot vet vi at dersom du bruker teknologien riktig over du på ferdigheter som samarbeid, kreativitet og selvregulering. Men ikke noe av det kan måles i bedre lesing eller regning.

– Nå ble jeg overrasket. Over at det kommer fra deg som jobber med å utdanne skolefolk i teknologi?

– Det kommer egentlig fra professor Sten Ludvigsen ved Universitetet i Oslo, som har ledet Ludvigsen-utvalget. Han og alle seriøse forskere på utdanningsfeltet sier det samme.

– Men Budstikkas lesere har tidligere fått vite at ved Jong skole registrerte de at førsteklassingene knakk lesekode raskere med bruk av iPad?

– Å lære bokstaver fortære er ikke ensbetydende med å knekke lesekode, og man kan også spørre seg om det egentlig er avgjørende for læring. Det teknologien kan, hvis den er brukt i riktig sammenheng, er å være et utrolig effektivt verktøy for at elevene kan lære mer på egen hånd. De trenger, som Ludvigsen-utvalget sier, kompetanse i å utforske og skape, i å lære, kommunisere og samhandle. Men slik elevsentrert undervisning er lite utbredt i skolen i dag. Det som er viktig er å spørre seg om hva man vil med skolen. Og da må vi tenke stort. Skolen er mye mer enn lese- og skrivekunnskap. Det er et samfunnsprosjekt.

– Er teknologi viktig i skolen i seg selv?

– Det som er viktig i skolen er bestemt av Stortinget i opplæringsloven, og meg bekjent står det ingenting om teknologi der. Men tekno-

logien kommer inn som et naturlig element hvis vi gjør det vi har bestemt at vi skal gjøre i skolen – nettopp å utdanne barn og unge som er i stand til å løse komplekse samfunnsproblemer i en fremtid vi ikke kjenner.

– Teknologien er bare et naturlig del av den prosessen?

– Ja. Skal vi utdanne mennesker som skal kunne løse fremtidens problemer kan vi ikke gjøre det med en metode fra tidlig 1900-tall. Men det handler ikke om teknologi. Det handler om metode. Om skoleutvikling. Det man har gjort i Bærum er å satse på innovasjon som en ledelsesprosess, bestemt ovenfra og tvunget inn i skolen. Jeg kan ikke skjønne at det har ført til resultater, annet enn på papiret. Innovasjon skjer i klasserommet, og innovatørene er lærere og elever. De bør ikke bli tvunget til å bruke et spesielt verktøy. I fjor var jeg på en konferanse der representanter for Jong skole starter foredraget sitt med å sitere Machiavelli, som et tegn på hvor gode de hadde vært til å tvinge lærerne til å bruke iPad. Samtidig har Bærumsskolen mange dyktige lærere som driver med mye spennende, men dette ser vi ikke igjen i kommunens presentasjoner.

– Men lærerne i evalueringsrapporten av iPad-prosjektet virker såre fornøyde?

– Det er sikkert mange som er fornøyde. iPad er også et godt verktøy, men ikke alltid det rette. Jeg kjenner også lærere i Bærum som er frustrerte.

– Hvordan kan vi utnytte ressursene bedre?

– Ved å gjøre det samme som byregjeringen i Oslo har bestemt: slutte å bruke alle kreftene på å teste grunnleggende ferdigheter. Lærerne må få friere tøyler, og drive læring på et annet nivå enn kun det resultatbaserte. Da gir vi læreren utfordringen, og viser dem tillit.

– Det må vel uansett være hjelp i at kommunen gir dem teknologiske verktøy, som iPad i Bærum?

– Ja, det kan det gjøre. Men har de fått verktøyene de trenger? Det er spørsmålet.

– Jeg aner at du mener at de ikke har det. Hvilket verktøy trenger de?

– Det er ulikt. iPad kan nok gjøre seg godt i barneskolen, og på mellomtrinnet, men i ungdomsskolen trenger de gode skriveredskaper, gode tastatur og officepakker. Og lærerne trenger verktøy for vurdering. Så iPad er ikke løsningen over alt. Jeg vil påstå at Bærum satser mer på å markedsføre sitt omdømme som en moderne og fremtidsrettet skole, enn de er opp-tatt av å utvikle innholdet i skolen. Jeg mistenker Bærum for å drive skoleutvikling på papiret. Ikke i virkeligheten.

– I Asker satser de på pc. Der skal alle

SKEPTISK: Øystein Imsen hos Digitalpedagogene er skeptisk

åttendeklassingene utstyres med hver sin maskin neste år. Er det et smartere trekk?

– Jeg snakket faktisk med en rektor fra en Asker-skolen for en halvtime siden som har valgt Androide og Google Apps til sin skole. I Asker har de mer handlingsfrihet til å velge sine tekniske løsninger og plattformer. Å velge iPad gjør at man blir styrt av én plattform. All teknologi er ikke Apple, selv om de har kjempegode løsninger. iPad velges fordi det er billigst og brukervennlig. Det er bra, men noen ganger har man andre behov i skolen. Ifølge norsk tradisjon er det egentlig læreren som skal bestemme metoden som brukes i klasserommet. Men de siste ti årene har vi fått en amerikansk managementkultur inn i skolen, hvor man forsøker å påtvinge lærere metoder som er mer byråkratiske enn læringsfremmende. Det er farlig for utviklingen.

– Ok. Innovasjon med utgangspunkt i lærerne. Men har de kunnskap nok da? Jeg husker med gru når læreren skulle sette på en video da jeg var liten ...

– Lærerne er blitt sviktet når det gjelder opp-læring i teknologi. De får ingenting på lærerut-danningen, og lite når de kommer ut i jobb. De får derimot et redskap i hånden og beskjed om å

”Jeg mistenker Bærum for å drive skoleutvikling på papiret.

ØYSTEIN IMSEN

til iPad-prosjektet i Bærum. Han etterlyser at innovasjon må komme fra elever og lærere, ikke ovenfra i systemet.

FOTO: EVA GROVEN

bruke det. Dersom de ikke gjør det, får de kjøft. Man må sette av tid og ressurser for at lærerne skal få kompetanse. De kommunene som gjør det får lærere som er tryggere på teknologien. Når det er sagt så er det ikke avgjørende at læreren er bedre enn elevene, men at læreren aksepterer at elevene kan være bedre enn dem, og vet hvordan de kan utnytte seg av det. De må gi fra seg kontrollen. Det sitter langt inne for norske skole, også for lærerne.

– Men hvordan skal de måle effekten hvis de ikke kan det elevene gjør?

– Det kan de ikke.

– Uææ. Jeg er lærerbarn selv, det sitter sikkert langt inne for meg å forstå dette ...

– Altså, dersom Bærumsskolen hadde latt lærerne utforske bruk av teknologi, ville det beste tegnet på at de faktisk lykkes med en omlegging i skolen, vært at resultatene deres på nasjonale prøver går ned. Da kan man anta at man har gitt elevene annen kompetanse enn den man tror man kan måle. Skolen er ikke en bedrift som produserer noe, men et nasjonalt samfunnsprosjekt. Du kan ikke putte teknologi som glans på kaken og si at du har en skole for fremtiden. Løsningen ligger derimot i den progressive pedagogikken man er i ferd med å kaste over bord i norsk skole. Vi er dessverre i ferd

med å vende oss bort fra den progressive skolen med elevaktivitet i sentrum, i retning av en tradisjonell, målbar og autoritær kunnskapsskole.

– Noen skoler, som Steinerskolen, tvholder på sin læremåte og introduserer først data i femte klasse. Er det bedre?

– Sannsynligvis hadde du i alle fall fått mer ut av å sette strøm på Steinerskolen enn norsk offentlig skole, som for tiden er mest opptatt av å teste og måle ferdigheter. Montessori er en skole som faktisk jobber godt med både teknologi og metode.

– Men hva er verst – teknologiskeptikere som sådan eller de som dytter ett verktoy inn i skolen?

– Jeg er skeptisk til teknohypen. Det gir teknologien et dårlig rykte. Men jeg har ikke lyst til å høre mer fra teknologiskeptikerne heller. Begge gjør samme feil: De fokuserer på teknologien. Lejen – det handler ikke om det. Det handler om skoleutvikling, samfunn og mennesker.

– Hva er da riktig bruk av teknologi i skolen?

– Hvis jeg på død og liv vil bruke en saks må jeg ha en idé om hva jeg skal klippe så jeg ikke klipper i stykker ting. Spørsmålet ditt er merkelig. Du setter søkelys på bruk, og ikke på hva man skal oppnå.

– Dette må jo skolelederne vite? Og iPad-rettorene i Bærum virker jo så fornøyde at de nesten ikke kan styre seg?

– Mange er så grundig drillet i testeskolene fra sine utdannelser på BIs rektorskole, at jeg tror det er vanskelig for dem å ha riktig fokus.

– Hvem skal da sørge for at vi får den skolen vi trenger?

– Vi må ta skolen i en progressiv retning. Vi må ha tillit til lærerne, og så må rikspolitikerne ta det ansvaret de egentlig har – og gi sentrale føringer. De må ikke la seg påvirke av kremlere og management – hvor du har teknologiverandører på den ene siden og forlagsbransjen på den andre. Våre rikspolitikere har dessverre resignert, og det er dessverre få politikere som forstår seg på skole.

– Det aner meg at det å skape en fremtidsrettet skole ikke er gjort i en håndvending, slik du ser det?

– Nei. Vi trenger modige politikere som skjønner dette. Vi kan ikke legge ansvaret for å utvikle framtidens skole og samfunn på landets 428 kommuner.

Kaja Mejibo

kaja.mejibo@budstikka.no

ØYSTEIN IMSEN (39)

- Kunnskapsansvarlig hos Digitalpedagogene, et selskap som blant annet utdanner skolefolk i teknologi og metode.
- Tidligere lærer ved Ringstobekk ungdomsskole.
- Imsen mener iPad-prosjektet i Bærum er en misforstått måte å drive skoleutvikling.